

Huvudman

Gävle kommun
Gavle.kommun@gavle.se

Ärendet

Tematisk tillsyn om betygssättning genom provning efter lovskola i årskurs 9 vid grundskolan Stora Sätterskolan i Gävle kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Gävle kommun att senast den **23 december 2025** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande betygskatalog och slutbetyg. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Gävle kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Gävle kommun ska vidta följande åtgärder

Betygskatalog och slutbetyg

1. Se till att alla beslut om betyg dokumenteras i en betygskatalog i enlighet med författningarnas krav. Det innebär att både elevens ursprungliga och nya betyg ska framgå av betygskatalogen. Huvudmannen ska skriftligt redovisa vilka åtgärder som har vidtagits för detta ändamål. (6 kap. 10 § skolförordningen och 7 och 9 §§ Skolverkets föreskrifter om betygskatalog (SKOLFS 2011:123))
2. Se till att nya slutbetyg som utfärdas efter lovskola sätts först efter att en provning genomförs. Huvudmannen ska skriftligt redovisa vilka åtgärder

som har vidtagits för detta ändamål (6 kap. 21 § skolförordningen och 5 § Skolverkets föreskrifter om utformningen av betyg efter provning i grundskolan och specialskolan (SKOLFS 2016:16))

3. Se till att rektorn för lovskolan signerar alla elevers slutbetyg. Huvudmannen ska skriftligt redovisa vilka åtgärder som har vidtagits för detta ändamål. (6 kap. 16 § skolförordningen)

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Gävle kommun en anmärkning avseende brist rörande provning. Gävle kommun ska senast den **23 december 2025** vidta de åtgärder som huvudmannen bedömer är nödvändiga för att avhjälpa påtalad brist. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Beslutet om anmärkning får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i den del som avser betygsättning.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.stockholm@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 23069, 104 35 Stockholm. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr 2025:4812) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har genomfört en tillsyn av Stora Sätterskolan i Gävle kommun inom ramen för en tematisk tillsyn om betygsättning genom provning efter lovskola.

Syftet med tillsynen är att Skolinspektionen ska granska huruvida regleringen kring provning efter lovskolan i årskurs 9 efterlevs. I tillsynen ingår att granska genomförandet av provning och betygssättning.

Tillsynen har genomförts genom besök på skolenheten den 18 juni 2025 och intervjuer med lärare och rektor har genomförts den 13 augusti 2025. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bland annat betygskataloger, slutbetyg och lärarförteckning. Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Betygskatalog och slutbetyg

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Betygskatalog

Skolinspektionen har i ärendet granskat betygskatalogen för de 17 elever som fått ett godkänt betyg efter provning vid lovskolan. Av betygskatalogen framgår elevens namn, årskurs, ämne och betyg. Vidare framgår även uppgift om skolans namn, skolenhetskod och lägeskommun. Betygskatalogen är signerad av de lärare som beslutat om betygen. Elevens nya godkända betyg anges i betygskatalogen men inte det ursprungliga betyget.

Slutbetyg

Skolinspektionen har i ärendet granskat slutbetygen för de 17 elever som fått ett godkänt betyg efter provning vid lovskolan. Slutbetygen är inte underskrivna av rektorn och samtliga slutbetyg är daterade den 12 juni 2025. Lovskolan startade den 13 juni 2025 och pågick till den 23 juni 2025.

Rättslig reglering

Beslut om betyg ska dokumenteras i en betygskatalog. (6 kap. 10 § skolförordningen)

För en elev som har skolplikt ska slutbetyg utfärdas när skolplikten upphör. En sådan elev som därefter har slutfört den högsta årskursen har rätt att få ett nytt slutbetyg. För en elev som inte har skolplikt ska slutbetyg utfärdas när eleven har slutfört den högsta årskursen. (6 kap. 14 § skolförordningen)

Rektorn ska utfärda slutbetyget. Rektorn får inte uppdra åt någon annan att utfärda slutbetyg. (6 kap. 16 § skolförordningen)

Den som redan har slutbetyg har efter provning i ett eller flera ämnen rätt att få ett nytt slutbetyg. (6 kap. 21 § skolförordningen)

Den som beslutar om ett betyg ska datera uppgiften i betygskatalogen och förse uppgiften med sin egenhändiga signatur. Förs betygskatalogen elektroniskt får uppgiften istället signeras med en sådan avancerad elektronisk signatur som avses i

2 § lagen (2000:832) om kvalifierade elektroniska signaturer. (7 § Skolverkets föreskrifter (SKOLFS:2011:123) om betygs katalog)

En betygs katalog i grundskolan ska innehålla ämnets namn och elevens betyg i respektive ämne. Ett betyg efter provning ska framgå av betygs katalogen. Om eleven har ett betyg i ämnet sedan tidigare ska såväl det gamla som det nya betyget framgå. Beslut om att inte sätta betyg ska enligt 6 kap. 19 § skolförordningen (2011:185) i grundskolan, sameskolan och specialskolan markeras med ett horisontellt streck. Dessutom ska betygs katalogen innehålla uppgift om att ett avgångsintyg har utfärdats, enligt 6 kap. 17 § skolförordningen. (9 § Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2011:123) om betygs katalog)

Om en kommunal huvudman samlar lovskolans elever till någon eller några av huvudmannens skolenheter, är det rektorn på den skolenhet där lovskolan bedrivs som också har rektorsansvaret. (Prop. 2016/17:156, s. 42.)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att Gävle kommuns verksamhet vid Stora Sätterskolan inte fullt ut uppfyller författningarnas krav avseende betygs katalog och slutbetyg.

Betygs katalog

Av utredningen framgår att enbart elevens nya betyg framgår i betygs katalogen. Betygs katalogen är heller inte daterad. Detta är en brist då såväl det ursprungliga som det nya betyget behöver framgå när ett betyg sätts efter provning samt dateras med datumet då ändringen är gjord

Slutbetyg

Avseende slutbetygen framgår det visserligen av utredningen att ett nytt slutbetyg har utfärdats för samtliga elever som har fått ett nytt betyg vid lovskolan. Av utredningen framgår dock att slutbetygen har utfärdats innan lovskolan har startat och således även innan provningarna har genomförts. Detta är en brist då ett nytt slutbetyg kan utfärdas först efter att en provning genomförts. Vidare har rektorn inte signerat slutbetygen. Detta är en brist då det ska framgå att det är rektorn som utfärdat slutbetygen.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Gävle kommuns verksamhet vid Stora Sätterskolan uppfyller inte författningarnas krav vad gäller bristerna rörande betygs katalog och slutbetyg. Det finns därför skäl att förelägga Gävle kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Anmärkning

Prövning

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har i ärendet tagit del av och granskat slutbetyg och betygskatalog för de elever som genomfört en prövning vid Stora Sätmaskolans lovskola med ett godkänt betyg. Vidare har Skolinspektionen även tagit del av och granskat huvudmannens sammanställning av de elever som deltagit vid lovskolan och om dessa genomfört en prövning. Av dokumenten framgår att Stora Sätmaskolan hade lovskola mellan den 13 juni och den 23 juni 2025 och det genomfördes totalt 17 prövningar vid Stora Sätmaskolans lovskola. Prövningar genomfördes i ämnena matematik, svenska, svenska som andraspråk, engelska, historia och geografi. 17 prövningar resulterade i ett godkänt betyg och alla elever fick betyget E. Rektorn uppger i intervju att prövningen var utformad så att eleverna hade möjlighet att nå ett högre betyg än E.

Lärarna och rektorn uppger vid intervjuer att lärarna huvudsakligen använt sig av gamla nationella prov, både muntliga och skriftliga, när prövningen genomfördes. Vidare uppger de att lärarna vid prövningen har gjort en sammantagen bedömning av elevernas kunskaper i förhållande till de betygskriterier som gäller för det aktuella ämnet för samtliga elever utom en elev. Denna elevs kunskaper har inte prövats mot samtliga betygskriterier. Eleven har fått ett höjt betyg i ämnet historia. I intervju med läraren som ansvarat för SO-ämnena i lovskolan framkommer att läraren har sammanställt underlag för prövning med utgångspunkt i vad eleven tidigare tagit del av i undervisningen och vilka kunskaper eleven saknat varefter en prövning har genomförts på de områden eleven tidigare inte uppnått godkända resultat.

Rättslig reglering

Den som vill ha betyg från grundskolan har rätt att genomgå prövning för betyg. Denna kan avse hela utbildningen i grundskolan eller ett eller flera ämnen som ingår i utbildningen. Detta gäller även den som tidigare har fått betyg i ett avslutat ämne eller slutbetyg från grundskolan. Den som har fått undervisning i lovskola enligt 23 b § andra stycket ska av huvudmannen erbjudas att i anslutning till lovskolan genomgå prövning för betyg i de ämnen undervisningen i lovskolan har avsett. Bestämmelserna om betygssättning i detta kapitel och i 3 kap. ska i tillämpliga delar gälla i fråga om prövningen. (10 kap. 23 § skollagen 2010:800).

En huvudman ska också, om inte annat följer av fjärde stycket, erbjuda lovskola till elever som har avslutat årskurs 9 utan att ha uppnått behörighet till ett nationellt program i gymnasieskolan. Lovskolan ska anordnas i juni samma år som eleven avslutat årskurs 9. En huvudman måste se till att det finns praktiska förutsättningar att genomföra prövningen under tiden i lovskolan eller direkt efter avslutad

lovskola, dock senast under juni månad. Det är viktigt för att elevens betyg ska kunna ligga till grund för antagningen till gymnasieskolan. Huvudmannen behöver skapa rutiner som gör det möjligt för elever som uppnår behörighet i lovskolan i juni att vara med i antagningsprocessen till gymnasieskolan. (10 kap. 23 b § skollagen andra stycket, 7 kapitlet 7 § gymnasieförordningen och proposition 2016/17:156 s. 58)

När betyg sätts efter det att ett ämne har avslutats ska läraren göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper i förhållande till de betygs-kriterier som gäller för ämnet och sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper. Samtliga kriterier för betyget E ska dock vara uppfyllda för att eleven ska kunna få ett godkänt betyg. (10 kap. 20 § första stycket skollagen)

Betyget uttrycker i vilken utsträckning den enskilda eleven har uppfyllt de nationella betygs-kriterier som finns för respektive ämne. Som stöd för betygssättningen finns ämnesspecifika betygs-kriterier för olika betygssteg. Läraren ska vid betygssättningen göra en allsidig bedömning av elevens kunskaper i förhållande till de nationella betygs-kriterierna. (Lgr 22, 2.7 Bedömning och betyg)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att Gävle kommuns verksamhet vid Stora Sätterskolan inte fullt ut uppfyller författningarnas krav avseende genomförandet av provning. Av utredningen framgår det att provningen i historia har genomförts genom att en elev enbart har prövats på de kunskapsområden som eleven inte tidigare haft undervisning i eller saknat kunskap om. Detta är en brist då det av skollagen framgår att en läraren ska göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper i förhållande till de betygs-kriterier som gäller för ämnet. Gällande övriga elever har lärarna gjort en sammantagen bedömning av elevernas kunskaper i förhållande till de betygs-kriterier som gäller för det aktuella ämnet.

Val av ingripande

Skolinspektionen får i stället för att meddela ett föreläggande tilldela en huvudman som står under dess tillsyn en anmärkning vid mindre allvarliga överträdelser av vad som gäller för verksamheten (26 kap. 11 § skollagen). Huvudmannen är då skyldig att inom viss tid åtgärda den brist som föranlett anmärkningen. Gävle kommuns verksamhet vid Stora Sätterskolan uppfyller inte författningarnas krav fullt ut vad gäller provning. Utredningen visar att skolan genomfört provning på ett korrekt sätt med samtliga elever utom en.

Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen bristen som mindre allvarlig och finner därför skäl att tilldela ange Gävle kommun en anmärkning.

Områden utan konstaterad brist

Betygsättning

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med lärare och rektor samt av inskickad dokumentation framgår att samtliga lärare som beslutat om betyg efter provning är legitimerade lärare. Vidare har betygen satts av samma lärare som undervisat eleven vid lovskolan och genomfört provningen.

Rättslig reglering

Betyg ska beslutas av den eller de lärare som bedriver undervisningen vid den tidpunkt när betyg ska sättas. Om läraren eller lärarna inte är legitimerade, ska beslutet fattas tillsammans med en lärare som är legitimerad. Kan dessa inte enas ska betyget beslutas av den legitimerade läraren under förutsättning att han eller hon är behörig att undervisa i det ämne som betyget avser. I annat fall ska betyget beslutas av rektorn. (3 kap. 16 § första och andra styckena skollagen)

Om fler än en lärare bedriver undervisningen vid den tidpunkt då betyg ska sättas och bara någon eller några av dessa är legitimerade, ska betyget beslutas av den eller de legitimerade lärarna. (6 kap. 3 § skolförordningen)

Bestämmelserna i 3 kap. 16 § andra stycket skollagen (2010:800) samt 3 och 4 §§ i detta kapitel gäller inte för lärare som saknar legitimation och är anställda utan tidsbegränsning för att bedriva undervisning

1. i modersmål, eller
2. som avses i 2 kap. 17 § skollagen.

Första stycket gäller bara i de fall läraren bedriver sådan undervisning som avses i samma stycke 1 eller 2. (6 kap. 5 § skolförordningen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att huvudmannen uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Beslutet har fattats av utredaren Charlotte Rosengren.

Utredaren Terese Westin har varit föredragande i ärendet.

I ärendets slutliga handläggning har även utredaren Henrik Ohlsson Westin medverkat.